

[Alfred Andersen.]

fældet, skal gå til 20–30 virksomheder for at få mulighed for uddannelse.

Et af problemerne i forbindelse med dette forslag er stadig væk afskaffelsen af lønnen i basisåret, og noget af det, vi skal diskutere i udvalget, bliver nok, om man stadig væk har den samme holdning, eller om der i det nye folketing er muligheder for en ændring, sådan at man får genindført lønnen i basisåret.

Endelig kunne man stille sig det spørgsmål: hvordan vil man sikre sig praktikpladser til alle, hvilke muligheder er der for at oprette værkstedlokaler? Hvis man ikke får disse ting i orden, så vil det nemt gå hen og blive sådan, at det bliver arbejdsmarkedet, som kommer til at styre adgangsbeholdningen til de faglige uddannelser.

Men som sagt, SF er meget venligt stemt over for forslaget og vil gå ind i et positivt udvalgsarbejde.

Freddy Madsen (DKP):

Vi er i en situation, hvor titusinder af unge må forlade skolerne uden mulighed for arbejde eller uddannelse. Derfor må alle kræfter sættes ind for at sikre ændringer, der åbner op for uddannelsesmuligheder og skaber økonomisk grundlag for uddannelse til alle. De erhvervsfaglige grunduddannelser blev mødt med forventninger om, at der nu var skabt en sammenhæng i uddannelsessystemet, således at man fjernede den såkaldte restgruppe, der hidtil ikke havde fået et uddannelses tilbud. EFG skulle sikre, at alle fik et uddannelses tilbud, der modsvarer interesser og evner. Det skulle også nedbryde den klare kønsdiskrimination, der finder sted, fordi tilbudene til pigerne er små, ja, på visse områder helt lukket.

Endelig skulle det fjerne den økonomiske spekulation i uddannelsen og misbrug grundet på det stærke ønske om at komme ind på arbejdsmarkedet.

Vi er derfor positive over for en lovgivning, der giver mere faste rammer om EFG-uddannelsen, men vi må også sige, at det fremsatte lovforslag lider af afgørende mangler. Vi kan støtte forslaget, som er tiltrådt af LO og Dansk Arbejdsgiverforening, om, at man over en 5-årig periode erstatter mesterlæren med en fuldt udbygget EFG-uddannelse. Vi kan ikke i det lange løb have dem begge sideløbende.

Vi vil pege på tre hovedområder, hvor vi

mener, der må ændringer til i det foreliggende forslag. For det første er der spørgsmålet om løngodtgørelse i hele perioden. Også det første år skal sikres. Alle de mange argumenter, der er fremført imod løn i basisåret, har jo ingen saglighed. Sammenligningen med den boglige uddannelse og påstanden om, at så skulle man også have studenterløn – hvad vi i øvrigt ikke er modstandere af – har jo ikke noget hold i virkeligheden. Det er ikke det, der er sagen. Den gruppe, man ville tilgodese ved EFG-uddannelsen, undlod jo netop at gå den boglige vej af økonomiske grunde. Derfor talte man også om en restgruppe, der måtte tilgodeses. Det er en kendsgerning, at de, der søgte faglig uddannelse, altid har haft meget ringe muligheder for at søge økonomisk støtte til uddannelsen. Det er en kendsgerning, at 43 pct. af dem, der er under EFG, har erhvervsarbejde ved siden af uddannelsen for at kunne klare sig økonomisk. Det er en kendsgerning, at tilgangen til EFG faldt katastrofalt, da man fjernede lønnen for det første år.

For det andet er der spørgsmålet om praktikpladser. Der skal sikres mulighed for, at alle, der søger ind til EFG, kan få den nødvendige praktiktid, så uddannelsen kan gennemføres, og det kan lade sig gøre. Den dårligste udvej er værkstedsskoler, men vi kan jo også pålægge erhvervslivet en pligt til at stille pladser til rådighed i forhold til omsætning og antal ansatte. En udvidet og forbedret konsulentordning kunne også give meget. Et andet spørgsmål i forbindelse med praktikperioden er bestemmelsen i § 10, stk. 1, om skriftlig aftale mellem elev og virksomhed. Vi forstår godt, hvorfor dette er med. De mange uheldige erfaringer om misbrug fra virksomhederne kunne begrunde det. Men en af fordelene ved EFG går tabt, nemlig muligheden for skiftende praktikpladser i uddannelsesperioden, hvilket ville give større erfaring og en bedre uddannelse.

For det tredje er der spørgsmålet om selve styringen af uddannelserne. De dårlige erfaringer fra de tekniske skolers enevælde må fjernes. Men vi skal også lære af de mange gode erfaringer fra den tidligere teoretiske og praktiske uddannelse under mesterlæren: nødvendigheden af kontakt med arbejdsmarkedet og de problemer, man efter uddannelsen vil komme til at leve med. Derfor må organisationerne med ved styringen, og fagkomiteerne fra